

С преносом оног што је вредно од Привредне банке Београд у банку Поштанску штедионицу држави Србији у аманет је остало да види шта ће са још шест банака у којима је највећи појединачни власник, од којих је, свака за себе, посебна прича. Да ли је то почетак краја извлачења државе из пословног банкарства, остаје да се види, али је несумњиво да Србија и њен сироти буџет више нису у стању да покривају губитке и рђаве зајмове „својих” банака.

Трошак за слом Агробанке и Развојне банке Војводине био је око 600 милиона евра. Тој суми ваља, међутим, додати и све губитке и издатке у неколико минулих година не били се те две и остале државне банке поставиле на здраве ноге. Ту су, наравно, и све докапитализације. И сада стиже цех иза сада непроцењив губитак Привредне банке. Сабери одузми – нешто мање од милијарде евра.

Судећи по стручним проценама, у које је „Политика” имала увид, судбина преосталих шест банака под државном капом може се поделити условно у три групе.

У првој су већ „отписана” Привредна, али и Српска банка чија је адекватност капитала (способност банке да апсорбује губитке настале лошим пласманима) овог лета била 11 одсто. Законски минимум је 12 процената. Српска за сада има доста добру и стабилну ликвидност, али „срећу” јој квари веома проблематичан колатерал једног од великих дужника. Ако се та имовина не прода до средине идуће године – Српска банка пада испод прописане адекватности капитала. Решење је докапитализација, која би захтевала око 26,6 или спајање са ЈУБМЕС-ом чији би цех био око 3,8 милиона евра.

Две мале државне банке, Чачанска и Дунав, имају, како се процењује, проблеме са минималном капиталном основом од десет милиона евра. Чачанска банка за сада има адекватност капиталанешто већу од 17 процената. Ликвидна је и профитабилна, али може запасти у проблем крајем марта идуће године када се примене правила „Базела II”.

Дунав банка има веома добру адекватност – готово 28,5 одсто. Ради с профитом, али њен пословни успех веома зависи од истоимене осигуравајуће куће чија је, уствари, и продужена рука. Постоји, како се процењује, опасност да због раста курса евра изгуби капитални захтев од десет милиона евра.

Исту судбини дели и Југобанка у Косовској Митровици која има готово невероватну адекватност – чак 87,3 процента. Профитабилна је, ликвидна, али фали јој бар 100.000 евра да би достигла минималних десет милиона евра. За Србију, као и претходне две банке, не представља никакав системски ризик, али јесте за град у коме ради.

У трећу групу спадају банке попут ЈУБМЕС (Југословенска банка за међународну економску сарадњу), Комерцијална банка и Поштанска штедионица.

О Комерцијалној банци, као једној од наших највећих пословних банака, у којима, према досадашњим сазнањима држава има 42 одсто свог капитала, не треба трошити превише речи. Адекватност јој је 19,2 одсто. Прави профит и ликвидна је.

Њој уз раме стоји Поштанска штедионица која има адекватност од 27,3 одсто и која је „државном милошћу” за кратко време прихватила Агробанку, Развојну банку Војводине и сада Привредну. И поред свега тога банка је профитабилна и ликвидна. Расте. Развија се, хвале јој менаџмент, али независни посматрачи се прибојавају да ли има довољно капацитета за управљање свим ризицима, као и искуство у одобравању зајмова правним лицима. Сугестија је да се односи ПТТ, као акционара, и саме штедионице заснују искључиво на комерцијалној основи, а ПТТ одстрани из одбора директора штедионице.

И као шлаг на торти остаје ЈУБМЕС у којем, поред још сасвим недефинисаног удела државе, са скромним тржишним учешћем, акције уз домаће деоничаре имају и све бивше југословенске републике, осим Босне и Херцеговина која је продала своје акције. Банка је, што бисмо рекли, доста „скоцкана”. Ликвидна је и профитабилна са адекватношћу од готово 47 процената, што јој омогућава да убрзано расте и стабилно послује.

Према независној стручној процени њен менаџмент улива поверење и могао би, како се

сматра, да без већих тешкоћа изведе спајање са Српском банком и да настави управљање с новим потенцијалом, пре свега у корпоративном делу који је развијенији у Српској банци. Висок ниво капиталне активности ЈУБМЕС-а омогућио би укрупњавање („мерџовање“) без потребе за додатним капиталом. Сугестија је – све државне акције ставити под контролу Министарства финансија, а представнике из појединих министарства у управи банке треба одмах заменити.

То би у најкраћем могао бити сценарио за решавање великих финансијских и других проблема банака у којима је држава велики „газда“, али чије је досадашње спасавање коштало буџет, а то ће рећи све њене грађане, безмало милијарду евра.

Слободан Костић

(Политика)